

ONDRUSKA

**Ruuskanen-Ruuska sukuseuran
sukuviesti 39
lokakuu 2019**

Sukuseuramme tunnus on rauhoitettu riihipetäjä, joka kasvaa Siilinjärven Kuuslahdessa Rannan Asikkalan pellolla.

Lehtemme on saanut nimensä sukunimemme lähtökohtana olevasta nimestä Andreas, jonka toinen muoto on Ondrei, Ondruska. Tästä muotoutuivat vähitellen Ruska, Druska ja Ruskain sekä vuosisatojen aikana Ruuskanen ja Ruuska.

Ondruska 39, lokakuu 2019

Lyhyesti	2
Puheenjohtajan kynästä	3
In memoriam – Lea Kokko, Anukka Ruuskanen, Markku Ruuskanen	4
Apurahatiedote	5
Ruuska-Ruuskanen sukuseuran kesäretki Viitasaarelle 20.7.2019, Marjatta Vesterinen	5
Pikkasen parempi periferia, Pirjo-Leena Forssröm	11
Mezhyhiryanin loistoa, Seppo Ruuskanen	12

Lehtitoimikunta: Raija Peltola [raijahpeltola\(at\)gmail.com](mailto:raijahpeltola(at)gmail.com), Markku Ruuskanen [markkuj.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi) ja Marita Nygrén [marita.nygren\(at\)gmail.com](mailto:marita.nygren(at)gmail.com)

Ondruskaan osoitetut jutut osoitteeseen: [marita.nygren\(at\)gmail.com](mailto:marita.nygren(at)gmail.com) tai Marita Nygren, Klaavuntie 1 B 13, 00910 Helsinki (p. 040 7089794)

Kaikenlaiset tarinat, piirustukset, kuvat ja muistelot lehden lukijoilta, myös siltä nuorimmalta sukupolvelta, ovat tervetulleita lehdessä julkaistavaksi. Mikäli et halua, että juttu julkaistaan kotisivujen nettiversiossa, ilmoita asiasta Marita Nygrénille [marita.nygren\(at\)gmail.com](mailto:marita.nygren(at)gmail.com) artikkelin poistamiseksi.

Jäsenasiat ja osoitteenmuutokset: [vpruuskanen\(at\)outlook.com](mailto:vpruuskanen(at)outlook.com)

Lyhyesti

Kansikuva: Viitasaaren kesäretkeiläiset poseeraavat Keihärinkosken kahvituvan edustalla.

Sukuseuran kesäretkeistä voi nauttia vielä **Marjatta Vesterisen** ja **Pirjo-Leena Forströmin** artikkelien ja **Seppo Vesterisen** valokuvien myötä. **Kiitokset edellämaituille!**

Ensi vuoden elokuussa tapaamme sitten Tampereella sukukokouksen merkeissä. Iltaohjelmassa on luvassa teatterinautintoa Pyynikin kesäteatterissa, Monica Fagerlundin kirjaan pohjautuva näytelmä ”Ihanat naiset rannalla”. Sukuseuran hallitus päätti varata esitykseen 50 lippua. Tarkempaa tietoa suku-

kokouksesta oheisohjelmiseen tulee kevään lehdissä.

Ruuskanen-Ruuska sukuseuran apurahojen haku vuodelle 2020 julkaistaan totuttuun tapaan tässä syksyn lehdessä.

Kiitokset kaikille, jotka ovat kantaneet kortensa kekoon tämän lehden saattamiseksi painokuntoon! Uusia tarinoita odotellaan sitten vuoden 2020 puolella.

Ondruska toivottelee lukijoilleen oikein mukavaa ja rauhallista loppusyksyä!

Puheenjohtajan kynästä

Puheenjohtajan palsta

Syksy 2019

Kuluneen kesän sukutapahtuma Viitasaaren Ruuskien maisemissa onnistui varsin hyvin ja sääkin suosi retkeämme hyvin lämpimällä ilmalla. Innokkaimmat matkailijat kokoontuivat jo perjantai-iltana Aikon kartanoon, jossa olikin iltaohjelmassa varsin hauska kesäteatteri-esitys hieman saamattomasta opettajasta, joka jäi sapattivapaalle ja kohtasi monenlaisia kummeluksia ja aviokriisinkin luppoaikanaan. Suurin osa tapahtumaan osallistujista saapui aamupäivän kuluessa Aikkoon, josta bussimatkamme suuntautui Keitelelohjan Ruuskien kantatalolle. Talossa nykyisin asuva perhe harjoittaa luomulihan kasvatusta ja saimme kuulla, että tilan tuottavuus ei juurikaan ollut kärsinyt luomutuotantoon siirtymisestä. Muistoksi luovutimme tilalle sukuviirimme, sillä perheellä on myös sukujuuria Ruuskan suvussa, vaikka nykyinen sukunimi onkin muu kuin Ruuska.

Keitelelohjasta jatkoimme Keihärinkoskelle, jossa nautimme kahvitarjoilusta ja sieltä kuljimme Huopanan kylän läpi Huopanankoskelle. Huopanan Ruuskien kantatalonkin näimme matkan varrella. Huopanankoskella saimme koskimaiseman lisäksi tutustua paikalle olevaan mielenkiintoiseen kalastusmuseoon. Koskelta jatkoimme Viitasaaren keskustan kautta Aikkoon, jossa oli iltaruokailun jälkeen iltatuokio trubaduurin säestyksellä. Seuraavan aamun aamupalan jälkeen lähdimme kotimatalla hyvän sään vallitessa. Kiitokset vielä kerran oiville matkanjärjestäjillemme!

Loppukesästä saimme suru-uutisen sukuseuramme perustajajäsenen Lea Kokon poismenosta. Alkupalvasta kävimme vaimoni kanssa Leaa tapaamassa hänen kotonaan ja silloin hän oli varsin hyväkuntoisena toipumassa leikkauksista. Uusi sairaus kuitenkin vei hänen voimansa, joita riitti vielä kesään asti. Lean aloitteesta sukuseuramme toimintaa alettiin valmistella Pielavedellä pidetyn sukulaistapaamisen jälkeen ja tämä johti Rantasalmella pidettyyn perustavaan kokoukseen, johon osallistui yli kaksisataa henkilöä. Sukuseuran hallitukseen Lea kuului pitkään ja hän osallistui myös sukuvaakunan sekä sukukirjojen tekoon innokkaasti. Lean kaltaisia yhdistysaktiiveja ei koskaan ole liikaa, kun yhdistystoiminnan perustana on aina vastikkeeton toiminta yhteiseksi hyväksi.

Sukukirjamme kolmannen osan päivistytyö on edennyt ja olemme hankkineet tarjouksia Ruuskan sukuhaaroja käsittävän sukukirjan uutta painosta varten. Hallitus päätti lokakuun kokouksessa käyttää aiempaa kirjapainoamme uuden painoksen tekemiseen ykkös- ja kolmososista.

Ensi kesänä elokuussa Tampereen Lapinniemiessä pidettävässä sukukokouksessa uusi painos on tarkoitus julkaista ja sitä koskeva ennakkomyynti alkaa ensi kevään kuluessa. Painatuslaskun maksamiseksi joudumme jälleen keräämään ennakkomaksuja kirjan tilaajilta, sillä muuten kirjan taitto ja painaminen ei ole mahdollista. Aiemmilla kerroilla tämä on onnistunut hyvin enkä usko tälläkään kertaa tässä olevan ongelmia.

Jäsenmäärämme on kehittynyt varsin positiivisesti ja hallituksemme totesi tyydytyksellä saavuttaneemme tavoitteemme kolmestasadasta jäsenestä syksyn kuluessa. Toivotan kaikille hyvää loppusyksyä ja alkupalvea!

Markku Ruuskanen

In memoriam – Lea Kokko

Lea Sinikka Kokko omaa sukua Ruuskanen

s. 10.12.1934 Sotkamo k. 23.8.2019 Helsinki

Sukuseuramme perustajajäsen ja kunniajäsen Lea Kokko poistui keskuudestamme sairauden uuvuttamana elokuussa Helsingissä.

Lea kuului sukuseuramme Maaningalla pitkään asuneeseen sukuhaaraan ja hänen isoisänsä Heikki Juho Ruuskanen toimi mallipuuseppänä Pietarissa sekä kanavanvartijana Pielavedellä Säviän kanavalla. Lean isä oli myös nimeltään Heikki Juho Ruuskanen, joka toimi piirityönjohtajana ja Lean äiti oli Aili Katariina Pulkkinen.

Lea asui lapsuus- ja nuoruusaikansa Sotkamossa ja kävi keskikoulun Kuhmossa. Uudenmaan konttorioppilaitoksessa hän opiskeli vuonna 1952. Ammatiltaan Lea oli taloussihteeri. Lea oli KVL Helsinki ry:n kunniajäsen.

Eläkkeelle jäätyään Lea alkoi puuhata sukuseuraamme. Lea on se henkilö, joka omaaloitteisesti kutsui ennen sukuseuran perustamista sukuhaaraansa ja muitakin Ruuskasia koolle Pielavedelle. Siellä heinäkuussa 2004 pidetyssä tapaamisessa sovittiin valmistavan työryhmän perustamisesta. Lean lisäksi työryhmässä olivat Kaisa Miettinen, Markku Ruuskanen, Heikki Ruuskanen, Pirkko Ruuskanen-Parrukoski ja Jali Ruuskanen.

Sukuseura perustettiin Rantasalmella kesällä 2006 ja perustavassa kokouksessa oli peräti 257

osanottajaa. Lea valittiin tuossa kokouksessa Maaningan sukuhaaran edustajaksi sukuseuran hallitukseen. Sukuseura alkoi myös valmistella sukukirjan tekemistä. Lea kuului sukukirjatoimikuntaan aktiivisena jäsenenä ja sukukirja julkaistiin kolmena niteenä Ikaalisten sukukokouksessa kesällä 2010. Lea kuului myös sukuvaakunan valitsemista valmistelleeseen toimikuntaan ja hänen aloitteestaan vaakunaan otettiin männynkävyt, kun toisena vaihtoehtona viime vaiheessa oli viljantähkät.

Tunnustuksena kahdeksan vuoden hallitustyöskentelystä ja muusta sukuseuran hyväksi tehdystä työstä Lea valittiin sukuseuramme kunniajäseneksi ja hänelle myönnettiin Jyväskylän sukukokouksessa Sukuseurojen Keskusliiton kultainen ansiomitali.

Lea oli intohimoinen ja laaja-alainen kulttuurin harrastaja. Hän luki aktiivisesti nykykirjallisuutta ja näki joka vuosi tärkeimmät teatteriesitykset Helsingissä. Hänen luonteeseensa kuului ennakkoluulottomuus ja pelottomuus – uusimmat ja erikoisimmatkin ilmiöt yhteiskunnassa ja taiteessa kiinnostivat häntä ja innostivat teräviin keskusteluihin ja analyysiin. Vallilan kirjaston ystävät oli Lealle tärkeä verkosto, ja Musiikkiteatteri Kapsäkki hänen naapurustossaan Hermannissa muodostui hänelle kotiteatteriksi.

Viimeisimmäksi jääneenä kesänä 2019 Lea tiesi aikansa käyvän vähiin, mutta eli siitä huolimatta täysillä loppuun asti. Lähisukulaisiin hän piti tiiviistä yhteyttä ja halusi tapaamisten yhteydessä jakaa seuraaville sukupolville kokemuksiaan lapsuudenperheestään ja suvustaan. Hän osallistui vielä heinäkuussa veljenpoikansa Jaakko Ruuskasen 50-vuotisjuhille Nilsiä Tahkokuorella yhdessä suvun kanssa ja tapansa mukaan viihtyi iloisessa seurassa mukana myöhään yöhön.

Annikka Ruuskanen
Maaningan Ruuskasten sukuhaara

Markku Ruuskanen
Hiismäen Ruuskasten sukuhaara

Apurahatiedote 2020

Ruuskanen-Ruuska sukuseura ry julistaa haettaviksi apurahoja

- ammattiin valmistavien oppilaitosten opiskelijoiden tukemiseen ja

- sukuun liittyvien tutkimusten tekemiseen tai sukututkimukseen liittyvään koulutukseen osallistumiseen

Apurahoja voivat hakea Ruuskanen- ja Ruuska sukuihin kuuluvat henkilöt

- henkilöt vanhemmat tai esivanhemmat on merkitty sukuseuran henkilörekisteriin

Apurahoja voivat hakea aikaisintaan toisen vuoden opiskelijat, joilla on suoritettuna vähintään 40 opintopistettä tai niitä vastaava opintomäärä. Jos on kyse yhden vuoden tai alle sen kestävästä opiskelusta, opintojen tulee olla kokonaan suoritettuna.

Apurahat on käytettävä opintojen tai tutkimuksen rahoitukseen.

Sukuseuran kotisivuilta (www.ondruska.fi) sekä facebook-sivuilta löytyy myös apurahan hakemiseen liittyvää tietoa.

Hakuaika on 1.1.-28.2.2020

Apurahojen jakamisesta päätetään talven aikana hallituksen kokouksessa ja ne jaetaan kokouksen jälkeen.

Apurahahakeminen tehdään täyttämällä apurahaa koskeva lomake ja liittämällä siihen tarvittavat liitteet.

Lomaketta on saatavissa nettiosoitteesta: <http://www.ondruska.fi/>

email: markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi
tai postitse osoitteesta Ruuskanen-Ruuska Sukuseura ry, Valmukatu 18 A 1, 04420 Järvenpää

**Lomakkeen ja liitteiden palautusosoite:
Ruuskanen-Ruuska Sukuseura ry
Valmukatu 18 A 1, 04420 Järvenpää**

Ruuska-Ruuskanen sukuseuran kesäretki Viitasaarelle 20.07.2019

Kokoonnuimme Aikon kartanoon, joka sijaitsee Keiteleen rannalla Muikunlahdella. Vesiteitse Viitasaaren kaupungin keskustaan on matkaa n. 7 km. Oli lämmin ja aurinkoinen lauantai. Sukuseuran puheenjohtaja Markku Ruuskanen, sukuseuran viiri lipputangossa ja puistoisessa pihapiirissä livertelevät pääskysyet toivottivat paikalle tulijat tervetulleeksi. Nousimme tilausbussiin. Sukuseuran varapuheenjohtaja Outi Rytönen oli oppaanamme ja kertoi koko matkan ajan linja-autoreittimme varrella olevista nähtävyyksistä ja Ruuska-suvun asuinpaikoista.

Aikon kartanon pihalla linja-auton kaikki 54 istumapaikkaa oli varattu, kun retki alkoi.

Viitasaari ja sen lähiseutu ovat vahvoja Ruuskanen-Ruuska sukujen kantaseutuja. Viitasaaren Ruuska-suvun lähtöhenkilö Olavi Ruuskanen (s. n. 1540) asui Sumiaisissa 1567–1587 ja Vuoskoskella 1586–1616. Hänellä oli kolme poikaa. Antti jäi asumaan Vuoskoskelle. Kalavastingissa vuosina 1606–1639 asuneen Olavin jälkipolvia löytyy mm. Karstulasta ja Halsualta. Juhon mainitaan siirtyneen Keihärin-

koskelle v. 1612, ennen kuin muutti v. 1616 Keitelelohjaan.

Sukuseuran kesäretki suuntautui *Juho Ruuskan* (s. n. 1580) jälkipolvien asuinsijoille. Juholla oli kolme poikaa: *Juho* (s. n. 1607) valitsi asuinpaikakseen v. 1640 Huopanan. Hänen pojanpoikansa Lauri Antinpoika Ruuska on Kiuruveden Ruuskien esi-isä. *Martti* (s. n. 1620) asui Keitelelohjassa mantereella sijaitsevalla tilalla. Martin jälkipolvia löytyy myös Pihtiputaalta. *Jaakon* (s. n. 1610) jälkeläisiä asui Siilinsalon saaren Ruuskassa vielä 1900-luvulla.

Karttaan on piirretty sinisellä reitillä, jonka varrella käyntikohteemme olivat. Vuoskoski, kantaisämme Olavi Ruuskasen asuinpaikka, jää kartan vasempaan alanurkkaan.

Kartanohotelli Wiik

Aikon kartanosta ajoimme E75 -tietä noin 10 km pohjoiseen. Käännyimme Viitajärveltä Keitelelohjaa kohti. Teiden risteyksessä ohitimme Kartanohotelli Wiikin. Se on entinen Viitajärven tila, jonka isäntä oli vuosina 1847–1853 Antti Kumpulainen (s. 1806, k. 1853), Muikunlahden Ilolan uudisraivaajien, Erik Kumpulaisen ja Reeta Heikintytär Ruuskan poika. Antin tytär Helena Maria Kumpulainen jatkoi tilalla puolisonsa Viitasaaren Terelässä v. 1830 syntyneen Heikki Antinpoika Ruuskan kanssa 1854–1863, kunnes muuttivat Pihtiputaalle. Sen jälkeen Viitajärvellä oli useita omistajia ja vuokralaisia. Metsäyhtiö osti tilan 1800-luvun lopulla. Päärakennus rakennettiin v. 1927 ja tilalla asui metsäyhtiön työnjohtaja. Nykyisin

tilalla toimii Kartanohotelli Wiik.

Wiikin tila oli alkuaan kooltaan n. 500 ha. Tilasta muodostettiin Lapinniemen, Viitajärven ja Lahnalahden tilat. Lapinniemen tilalla oli isäntänä Antti Kumpulainen 1835–1847 ja Lahnalahden tilalla Siilinsalossa syntynyt Juho Matinpoika Ruuska (s. 1814, k. 1868) ja edelleen poikansa Juho Ruuska (s. 1858, k. 1891). Nuoremman Juho Ruuskan perheessä oli kaksi tytärtä, jotka löysivät puolison Pihtiputaalta.

Martti Juhonpoika Ruuskan (s. n. 1620) jälkipolvet Keitelelohjassa

Ruuska-Hereford

Martti Ruuska (s. n. 1620) asui v. 1652 vaimonsa Karinin ja vuodesta 1662 alkaen vaimonsa Margareetan kanssa Keitelelohjassa mantereella sijaitsevalla tilalla, jossa hänen jälkeläisensä sukunimellä Ruuska asuivat vielä viiden sukupolven ajan, 1700-luvun lopulle saakka. Tila sai nimen Ruuska.

Vuodesta 1798 alkaen tilalla jatkoivat Marketta Toikkanen (s. 1769) ja Antti Pasanen (s. 1765) sekä heidän jälkeläisensä 1800-luvun lopulle saakka. Marketta tuli oman sukunsa tilalle, sillä Marketan isoisä oli Ruuskan talon isäntä Matti Martinpoika Ruuska (s. 1698, k. 1786). Marketan eno Martti Matinpoika (s. 1724, k. 1799) oli jatkanut tilalla, mutta hänen poikansa Martti Martinpoika (s. 1756, k. 1808) sai kuusi lasta, joista viisi kuoli lapsena ja tytär meni miniäksi Saarijärvelle.

Tila nimeltä Ruuska oli metsäyhtiön omistama 1900-luvun alussa. Matti ja Emma Lahtinen aluksi vuokrasivat sen ja ostivat v. 1920 omaksensa. 1950-luvulla heidän poikansa Esa jatkoi tilan hoitoa yhdessä vaimonsa Alman kanssa. V. 1982 Ruuska siirtyi seuraavalle sukupolvelle, Esa ja Alma Lahtisen Kari-pojalle ja Kirsti-miniälle. Viimeisin sukupolvenvaihdos oli v. 2011: talon tyttärestä Tiinasta tuli emäntä ja vävystä Heikki Vihavasta isäntä. He

vaihtoivat tuotantosuunnan lypsylehmistä emolehmiin ja ovat hoitaneet tilaa luomutilana vuodesta 2012 alkaen. Hereford-lihakarjarotu sopii paksukarvaisena hyvin kasvatettavaksi luomuna. Eläin pärjää kylmissä olosuhteissa, on hyväluontoinen ja kasvaa pelkällä korsirehulla. Viljaa käytetään eläinten ravinnoksi vain vähän. Vasikat saavat olla aitauksessa emolehmiensä kanssa ja imeä maitoa aina halutessaan. Karjan lanta kompostoidaan perinteiseen tapaan ja käytetään hyödyksi viljelyssä.

Alkuperäinen Ruuskan tila on sittemmin pilkottu useiksi erillisiksi maatiloiksi. Viitalahden toisella puolella (kuvassa) sijaitsee mm. Vehnälän talo, jonka omistavat Martti Juhonpoika Ruuskan jälkeläiset.

Hereford-tilan omistajien sekä Tiinan että Heikin sukujuurissa virtaa Ruuskan veri. Luovutimme tilalle sukuseuran viirin, jonka isäntä nosti saman tien lipputankoon. Saimme tutustua puistomaiseen ympäristöön ja astelimme myös alas rantaan ihastelemaan Ylä-Keiteleen kaunista järvimaisemaa.

Kiitos isäntävälle tilan esittelystä ja maistiaisista!

Keihärinkoski

Keihärinkoski on nykyisin noin 400 metrin pituinen koskialue, joka sopii perhokalastukseen. Pysähdyimme kahvitauelle ja kävimme ihastelemassa koskimaisemaa.

Keihärinkosken historiaa:

Keihärissä oli veroluettelon mukaan muutamia taloja jo v. 1562. Juho Ruuska (s. n. 1580) asui Keihärissä v. 1612 ja siirtyi v. 1616 Keitelepohjaan. Vuonna 1690 perustettiin sotilasvirka-talo Paalala, jota vuokraviljelijät hoitivat.

Keihärin tila oli Porthanien hallitsema 1700-luvulla. Viitasaaren kirkkoherra oli Henricus Sigfridi Porthanus vuosina 1705–1729 ja poikansa Sigfrid Porthan sijaisenaan veljensä Johan Porthan vuosina 1734–1793. Sigfrid Porthan oli Turun akatemian professorin, historian tutkijan, kanslianeuvos Henrik Gabriel Porthanin (1739 – 1804) isä. H. G. Porthanin aineiston keruumatkat suuntautuivat Viitasaarelle, jossa isä, äiti ja isoäiti vielä asuivat. Isoäiti kuoli 1766 ja eli elämänsä loppuun asti Keihärissä.

Petter Lyytikäinen (s. 1857) Karttulasta muutti Keihäriin kuopiolaisen tukkukauppiaan Gustaf Raninin palvelukseen. Petter oli Myllylän mäkituvan kauppias, perusti myllyn ja istutti 3000–5000 lohenpoikasta Keihärinkoskeen. Hän oli aktiivinen monella taholla. Petterin puoliso oli Ida Maria Ruuska (s. 1870) Keitelepohjan Vehnälästä. Ida Maria ja Petter omistivat Nuutinsalmi-nimisen tilan (102,4 ha, peltoa 25 ha) Keihärinkoskella. Tilalla kalastettiin muikkua myös myytäväksi. Pariskunnan pojat

jatkoivat kaupanpitoa vielä 1900-luvulla ja sukua on edelleen Keihärinkoskella.

Juho Juhonpoika Ruuskan (s. n. 1607) jälkipolvet Huopanassa

Matkamme jatkui Keihärinkoskelta. Pysähdyimme hetkeksi Räihälän ja Ruuskan talon kohdalla Huopanassa. Katselimme viljavia, kalaisaan vesistöön viettäviä peltoja mäen rinteessä, talot mäen laella. Kantaisimme Olavi Ruuskasen pojanpoika Juho Ruuska (s. n. 1607, k. 1667) siirtyi Keitelelohjasta Muuruejärven rannalle Huopanaan v. 1640. Hän on valinnut kauniin ja hyvän paikan asua, sillä Ruuskan suku on asunut tilalla sukupolvesta toiseen 12 sukupolven ajan nykypäiviin saakka. Ruuskan sukua on levinnyt alueen moniin taloihin.

Sukuseuran varapuheenjohtajan Outi Rytkösen sukujuuret vievät Huopanan Harjun taloon

1800-luvulla Huopanan Ruuska jaettiin kahdeksi tilaksi: Ruuska ja Harju. Henrik Gabriel Ruuska (s. 1804, k. 1863) siirtyi Harjun tilalle, jossa hänen jälkeläisiään asui vielä 1940-luvulla.

Matkanjohtajamme Outi Rytkönen kertoi ”Villevaarista”: Ville Ruuska syntyi v. 1876 Harjun tilalla. Hän oli Henrik Gabriel Ruuskan tyttären, Miinan, avioton poika. Ville asui lapsuutensa Harjun talossa, jossa hänen enonsa jatkoivat tilan hoitoa. Opintie alkoi Huopanan kansakoulussa, joka perustettiin v. 1884 Nurmiahon taloon. Ville jatkoi parikymp-pisenä opintoja Orisbergin maatalouskoulussa Isokyrössä. Maatalouskoulun käytyään hän oli aluksi Keihärinkosken Paalalan talon Kallion torppari 1899 – 1906 ja sen jälkeen Viitasaaren kappalaisen pappilan vuokraviljelijä vuoteen 1918 asti. Ville sai pappilassa asuessaan puolisonsa **Ida Kumpulaisen** kanssa kuusi lasta. Ville ja Ida hankkivat maatilan Viitasaaren Toulauden kylästä, jossa heidän jälkeläisiään asuu edelleen kolmessa talossa: Rissassa, Uusipellolla ja Huippulassa.

Myös Ida Kumpulaisen sukujuurista löytyy Ruuskan suku. Idan isoisän äiti oli

Muikunlahden Ilolan emäntä Reetta Heikintytär Ruuska. Idan isoisä oli Antti Kumpulainen (ks. Kartanohotelli Wiik) ja isoäiti Lökössä syntynyt Maija Sofia Wilhelmsson (s. 1817, k. 1847). Idan isä Heikki Kumpulainen (s. 1847, k. 1922) menetti äitinsä heti syntymänsä jälkeen ja isänsä 6-vuotiaana. Heikki oli vaimonsa Maria Hassisen (s. 1842, k. 1820) kanssa Keitelelohjan Lököön palvelusväkeä. Heidän ainoa lapsensa, Ida, syntyi Lökössä. Idan vanhemmat asuivat viimeiset vuotensa Toulauden Rissassa.

Ville-vaarin äidin, Miina Ruuskan (s. 1848, k. 1928) puoliso oli vuodesta 1886 alkaen leskimies Matti Abrahaminpoika Kauppinen (s. 1846, k. 1896). Matin 1. puoliso oli vuodesta 1885 alkaen Miinan sisar Katariina Ruuska (s. 1843, k. 1886). Avioliitto jäi vain 3 kk:n mittaiseksi. Miina ja Matti asuivat Huopanan Räihälän talon mäkitupalaisina vuoteen 1893 ja sen jälkeen Huopanan Ruuskan Niskalan talon torpparina. Pariskunnan molemmat tyttäret kuolivat tuberkuloosiin. Matin kuoltua Miina asui Ville-poikansa taloudessa ja kuoli Toulauden Rissassa.

Huopanankosken kulttuuriympäristö

Huopanankoskelle merkittiin isojaossa 1700-luvun puolivälissä Kolehmainen talon kotitarvemylly. Myllytoiminta päättyi 1950-luvulla ja tilalle tuli sähköntuotanto. Nykyiset myllyperinteen rakennukset maantiesillan kupeessa on kunnostettu. 1800-luvulla alueelle syntyi tiivis kyläkeskus. Kruunun toimesta 1862–1864 koski perattiin ja siihen rakennettiin ohjauspuomit uittoa varten. Uitto kasvoi 1870-luvulta alkaen. 1970-luvulla kosken uitto-

rakenteet purettiin ja koski entistettiin luonnonmukaiseen tilaan kalastusta varten.

Huopanankoskesta pyydettiin taimenta, harjusta, säynävää ja siikaa. Kun innokkaiden onkijoiden määrä 1800-luvun lopulla kasvoi, paikallinen kauppias Sahlgren alkoi vuokrata koskialueiden omistajilta oikeutta lohen ongintaan. Vuokrahuutokaupat jäivät, kun Juhani Aho diplomaattisilla taidoillaan ja valtakunnallisella suosiollaan sai vuokrattua koko kosken. Vuosina 1907–1920 Aho kävi Huopanassa tavallisesti kesä–heinäkuussa ja toisen kerran elosyyskuussa, 2–4 viikkoa kerrallaan. Juhani Ahoa pidetään suomalaisen urheilukalastuksen isänä.

Juhani Aho, Lohilastuja ja kalakaskuja:

Ensimmäiset mulloseni

Ensimmäinen mulloseni ampuu kiven takaa ensin ylös ilmaan, sitten siitä perhoon ja siima oikiaa ja vapa tutisee ja rulla räikyy. Voi taivahan tekijä! Minulla on siinä silmänräpäyksessä se tietoinen tunne, että nyt ei ole kala kiinni, vaan minä. En minä ole ottanut kalaa, vaan kala on ottanut minut. Olen lumottu, huumattu.

Salaperäiset säyneet:

Säyne, suuri säyne, noin puolen kilon painosta ylöspäin, on kiehtonut mielikuvitustani ja sekaantunut yöllisiin uniini yhtä paljon kuin kurjet Jukolan veljeksien. Onko mukavampaa olentoa kuin tuo pullea, lihavaa, vasta saunasta tullutta talontyttöä muistuttava säyseä ja samalla voimakasliikkeinen, sirosuinen, punaeväinen, sopusuhtainen, suurissa sisarparvissa liikkuva vedenneito.

Juhani Aho sai Keihärinkoskesta v. 1917 järvi-lohen, jonka paino oli 7,8 kg.

Juhani Aho majaili Kokon talossa tällä paikalla kesinä 1907–1920. Kuvan oikeasta ylänurkasta pilkottaa rakennus, jossa oli kalahautomo 1914–1970. Nykyisin rakennuksessa on kalastushistoriallinen näyttely.

Viitasaaren kaupungin keskusta

Kiertoajelumme vei meidät Viitasaaren kirkolle ja sieltä rantapuistoon. Viitasaaren ensimmäinen kirkko rakennettiin v. 1593, toinen 1653 ja kolmas v. 1776 Viitasalon saareen eli nykyiseen Vanhaan Kirkkosaareen. Nykyinen kirkko rakennettiin Haapasaareen v. 1878. Sen rakentamiseen käytettiin entisen kirkon hirret, kellot, alttaritaulu, saarnastuoli, kuvataulut ja kattokruunu. Kirkkoa on remontoitu useaan otteeseen ja se odottaa 3 miljoonan peruskorjausta. Vanha, kaunis kivilta nykyisestä rantapuistosta Haapasaareen rakennettiin nälkävuosien (1867–1868) aikana hätäaputyönä. Silta ennallistettiin v. 2011 ja on remontoitavana myös v. 2019.

Viitasaaren rantapuisto: Henrik Gabriel Porthan syntyi Haapaniemen pappilaan ja paikalle pystytettiin muistokivi v. 1884. Muistokivi tuotiin Pielavedeltä kauppias Petter Lyytikäisen (Keihärinkosken Petter Lyytikäisen serkku) lahjoittamana. H.G.Porthanin näköispatsas rantapuistossa on Martti Peitsalon suunnittelema.

Muikunlahti – Aikon kartano

Ruuskat Muikunlahdessa

Muikunlahti asutettiin jo 1500-luvulla: aluksi Kaartiset ja 1600-luvulta alkaen Paanaset. Ruuskan sukua asui tilalla noin 150 vuotta. **Riitta Eskelintytär Ruuska** (s. 1661, k. 1717) **Siilinsalosta** oli Heikki Paanasen (s. 1663, k. 1717) vaimo Muikunlahdessa. Riitan ja Heikin pojanpojalla ei ollut poikaa, niinpä Riitan veljen pojanpoika **Heikki Ruuska** (s. 1743, k. 1792) tuli v. 1780 tilan jatkajaksi. **Samuel Heikinpoika** (s. 1774, k. 1833) ja Samuelin pojat, Juho August ja Heikki jatkoivat talonpoikina

Muikunlahden tilalla 1850-luvun puoliväliin saakka. **Eskil Heikinpoika** (s. 1776, k. 1853) oli Muikunlahden Latoahon uudisraivaaja ja Joonas Eskilinpöytä 1850-luvun paikkeilla kestikievarin pitäjä. **Reetta Heikintytär** Ruuska ja puolisonsa Erik Kumpulainen olivat Ilolan uudisraivaajia. Erikin vanhemmat asuivat Ukonmäessä. Sekä Ukonmäki että Ilola muodostettiin Muikunlahden tilasta.

Muikunlahti vanhainkotina

Muikunlahden tilalla on ollut useita omistajia, kunnes Viitasaaren kunta osti sen v. 1910. Tilalla oli Keski-Suomen 1. vaivaistalo vuodesta 1914 alkaen. Kunta rakensi alueelle 1920-luvulla omavaraisesti toimivan kunnalliskodin, jossa oli mm. oma leipomo, mielisairasosasto ("hourula") ja ruumishuone. Tilalla oli 50 ha viljeltyä alaa ja karjaa hoidettiin vuoteen 1970 saakka. V. 1951 vanhainkodissa oli 110 hoitopaikkaa, johtajatar, neljä hoitajaa, emännöitsijä ja keittiöapulainen. Tuohon aikaan kunnalliskotiin "joutui" lähtemään, jos sukua ei ollut, joka olisi huolehtinut ikääntyneen. Ihmisten omanarvontunnon oli tärkeää selvittää omin avuin. Kustantaa elantonsa hoidokit tekivät työtä kykyjensä mukaan. Suurin osa asukkaista oli tyytyväisiä, joten hoidosta tehdyt valitukset eivät aiheuttaneet toimenpiteitä. Muikunlahti toimi vuoteen 1996 vanhainkotina.

Illanvietto Aikon kartanon navetan vintillä

Muikunlahden tilalla on ollut matkailutoimintaa vuodesta 1997. Omistaja on vaihtunut useaan kertaan. Nykyiset omistajat Aila ja Konsta Karvonen ostivat tilan v. 2015 ja nimesivät sen Aikon kartanoksi. Tiloissa oli v. 2016 turva- ja paikanhakijoiden vastaanottokeskus. Toiminta majoituksella ja virkistyskeskuksena alkoi v. 2017.

Kun navetan vintillä pöydät ja penkit täyttyivät, Markku Ruuskanen toivotti osallistujat tervetulleeksi. Aino Toikkanen, "Ville-vaarin" tyttären tytär ja vanhin elossa oleva jälkeläinen lausui sydämellä, taidolla ja tunteella runon Aila Meriluodon teoksesta Lasimaalaus. Aluksi hän totesi: "En lausu runoa, vaan luen sen omalla äänelläni." Se oli todella kaunis aloitus illalle!

Trubaduuri Jyrki Kemppainen viihdytti, kertoi vitsejä ja nauratti yleisöä. Hän on säveltänyt kappaleet ja kirjoittanut niihin kantaottavat tekstit yhdessä Markku Möttösen kanssa. Ilta jatkui vapaamuotoisen seurustelun merkeissä. Monet kesäretkelle osallistuneet yöpyivät Aikon Kartanossa ja jäivät nauttimaan sen näkymistä ja palveluista.

Viitasaari on "Pikkasen parempi periferia", kodikas ja moderni maaseutukaupunki, jossa arvostetaan sekä sivistystä että kekseliästä yritteliäisyyttä.

*Teksti Marjatta Vesterinen
Kiuruveden Ruuskien sukuhaara*

Kuvat Seppo ja Marjatta Vesterinen

Pikkasen parempi periferia

Kuva: Seppo Vesterinen

Tällainen slogani on Viitasaaren kaupungissa. Kaupunki on keskellä Suomea ja E4 tietä pitkin ajetaan Viitasaaren läpi Pohjoiseen. Auton ikkunasta olen minäkin katsellut Keitelettä ohi ajaessa.

Tänä kesänä jäin viikonlopuksi Viitasaarelle sukuseuran ja yhden sukuhaaran esi-isän syntymäsijoille. Kokopäivän bussimatkan puitteissa sai käsityksen sloganin perusteista.

Ensimmäinen ihme oli Truck- viikonloppu. Kaupungin keskusta oli sellaisten menopelien esittelyä, että piti ihan silmiään hieraista. Alueella oli isoja kuljetusautoja, yhdistelmärekkoja ja jos minkälaista raskasta kalustoa, joita en ole ennen nähnyt, enkä ole edes kuvitellut olevankaan muuta kun jossain Amerikan pikateillä. Säiliöautojen tankit loistivat jynssättyinä; kuvansa niistä olisi nähnyt. Tukkiautot eivät olleet kait vielä metsässä käyneet, niin puhtoisia olivat. Hyttien taidekuvat maksaneet maltaita. Ja kansaa näiden hevosvoimien ympärillä mustanaan.

Pysähdyttiin Huopanankoskella, Juhani Ahon Maamme-kirjan kertomukset todentuivat. Tästä koskesta Juhani Aho oli saanut ”Ensimmäisen mullosensa”. Suurimman lohen 7.8 kg Aho sai koskesta v. 1917.

Vierailimme sukuhaaran jälkeläisten tilalla. Minä mieleni pahoitin, että kateuden puolelle jo

ajatuksineni ailahdin, kun Ruuskan Hereford-lehmät käyskentelivät pitkin Keiteleen rantaa. Se oli luomua maisemasta lähtien. Olen yrittänyt karjan purkitetusta lihasta tätä luomua makustella; tuntea sen maiseman maun.

Idyllinen oli Haapasalmen ylittävä valkoinen silta. Kääntösilta oli rakennettu nälkävuosien hätäaputyönä 1867-68. Silta oli nyt täysremontissa, mutta remonttimiehen yllätykseksi, eräänä aamuna kääntösillan tonneja painavat vastapainot olivat kadonneet. Kääntömekanismiin takaisinsaaminen on pohdinnassa.

Silta johtaa Porthanin puistoon. Vasta nyt minulle selvisi, miksi Helsingin yliopiston päärakennus on Porthania. Tietysti nimi juontaa Suomen historian isästä Henrik Gabriel Porthanista, joka syntyi Viitasaarella. Eipä tullut nimi selväksi kasvatustieteen opintojeni aikana.

Viitasaaren halkoo matkailureitti Sinen tie; vanha vesireitti, joka lähtee Atlantin valtamereltä, halki Suomen ja etenee Äänisen rannoille. Sininen tie on historiallisesti merkittävä ja asianmukaisin opastein merkitty. Tuli vaan mielen tässä yhteydessä ELY-keskuksen vähättelyt Kuninkaantien viitoista, niiden historiallisen merkityksen ja matkailun vähättelystä. Viitasaarella otettiin Sinisestä tiestäkin pisteet kotiin.

Sukuseura majoittui Aikon (kaksi etukirjainta emännän ja isännän etunimistä) kartanossa, joka olikin yllätys. Aluetta rakennettiin matkailukohdeksi, jossa yrittäjän mielikuvituksella ei ollut rajoja. Tarjolla oli majoitusta perheille ja yksityishenkilöille. Pihapiirissä oli ”Vauhtivintti” juhlijoille ja rannassa kotasauna ja grillikatso. Leirintäalue oli tehty sadalle autopaikalle kaikkine palveluineen Keiteleen rannalla. Valmis oli moottorikelkkarata, jossa ensi talvena lajin kilpailut. Telttateatterissa oli ohjelmaa pihalla. Restauraoinnissa oli oma oluttupa ”Raatokellari”, johon kehitteillä myös oma olutmerkki. Kaikki vanhainkodin pihapiirissä olleet rakennukset otetaan tai olivat jo hyötykäytössä. Tilalla oli myös oma kaukolämpökeskus ja jäteveden puhdistamo.

Tälle yritykselle voi toivottaa parhaita onnea valitsemallaan uralla.

Kirjoitukseeni ei mahdu kaikki yrittäjän kertomat suunnitelmat; tässäkin jo on ihmettelemistä, ottaen huomioon, että kyseessä on Viitasaaren entinen vanhainkoti, jossa vuosina 1923-1996 oli hoidettu kunnan vanhukset, vammaiset ja mielisairaet. Vanhainkoti on muuttunut kartanoksi ja siihen puhallettu uusi henki.

Harvoin kunnan vaakuna ja sen merkitys jää mieleen. Viitasaaren vaakunassa on seitsemän hopeakylkistä muikkua, jotka juuri ovat paikallaan kuvaten Keiteleen kalavesien runsautta.

Sloganissa onkin katetta, kun vielä muistaa, että Viitasaari on EU-edustajan kotikunta.

***Pirjo-Leena Forsström, opetusneuvos, Lohja**
Nilsin Mikko Heikinpoika Ruuskasen sukuhaara*

Haapasalmen ylittävä valkoinen käänkösilta rakennettiin nälkävuosien hätäaputyönä 1867-68. Seppo Vesterisen edellisestä kuvasta suurennettu.

Mezhyhiryenin loistoa

*Extremeä Tsernoblissä ja loistoa Mezhyhiryenissa
Osa III*

Tervetuloa Mezhyhiryeniin!

toivottaa oppaamme Natalia

Kiova ja matkamme alkuperäinen tarkoitus reaktori numero 4:n päälle rakennettu kupu on nähty. Mutta kun on mahdollista saada oppitunti siitä mitä vallansokaisemalle ihmiselle teettää rajaton ahneus, ei tilaisuutta voi jättää käyttämättä. Ja Kiovan lähistöltä tähän löytyy oiva oppitunnin paikka.

Niinpä kolmantena päivänä suuntasimme automme noin 20 kilomerin päässä Kiovan keskustasta sijaitsevaa Mezhyhiryania. Tämän niminen on maasta paenneen entisen presidentin Viktor Janukovitsin maaseutupalatsi.

Kuten aiemmin tässä jutussani kerroin Viktor Janukovits valittiin Ukrainan presidentiksi vuonna 2010. Sitten vuoden 2014 kansannousun seurauksena parlamentti vapautti hänet tehtävistään. Tämän jälkeen kansanjoukot tunkeutuivat Mezhyhiryaniin. Matkalla opas kertoi mielenkiintoisen tarinan. Valtauksen jälkeen palatsi jäi valtiolle. Jonkin ajan kuluttua köyhä valtio lopetti palatsin ylläpidon ja jätti palatsin muutaman sadan hengen vapaaehtoisjoukon hoitoon. Tämä porukka pitää nyt paikat kunnossa. Kukaan ei oikein tiedä, kuinka paljon väkeä joukossa on tai mistä tulot palatsin ylläpitoon hankitaan. Turistit ainakin ovat yksi tulon lähteistä. Valtion vastaantulo palatsin ylläpidosta on se, että tämän joukon ei tarvitse tehdä selvitystä tuloistaan eikä maksaa niistä veroja. Palatsin avaimet ovat Petjalla, salaperäi-

sellä hahmolla. Kukaan ei tunnu tietävän, kuka hän on tai mistä paikalle tullut. Tarinan mukaan hän oli ensimmäisenä aikanaan palatsia valtaamassa. Nyt hänellä on valta määrätä, ketä palatsiin pääsee sisälle. Oppaamme varoittelikin, että vaikka vierailumme on tilattu, varmaa ei ole pääsemmekö sisälle. Se kun riippuu Petjasta.

Oppaan alustuksen jälkeen hieman epävarmana tulimme perille. Pysähdyimme pramealle takorautaportille. Portti oli osa aitajärjestelmää, joka kiersi aluetta. Portti ja aitajärjestelmä oli nähtävyys jo sinänsä ja antoi esimakua paikan suurellisuudesta.

Mahtava hirsilinna. Ainakin pari kerrosta maan alla

Aitoja oli useammassa kierroksessa, uloin takorautainen, korkeudeltaan 4-5 metriä, sitten sisempi kierros, taisi olla kolmaskin, näiden välissä kulki tie, jota aikanaan vartijat olivat kiertäneet kaiken aikaa. Kaiken kaikkiaan tämän 140 hehtaarin alueelle aita sanottiin olevan 54 kilometriä. On siinä tehty voitava, että saatiin kansa pysymään erossa johtajastaan. Marssimme portista sisään. Heti näki, että jostain sanoin kuvaamattomasta on kyse.

Alueella näkyi olevan päärakennuksen lisäksi rakennusta ja rakennelmaa, vaikka mihin tarkoitukseen. Valtavat puistot ja puutarhat, tekolampia saunarakennuksineen ja vesiputuksineen. Oli eläintarha ja hevostalli ja mielenkiintoisena yksityiskohtana rakennus missä esimaistettiin presidentille tuleva ruoka. Myöhemmin kun kiersimme aluetta golfvaunujen tapaisilla kulkupeleillä voi todeta, että niin oli koko alue valtava. Erilaisia rakennuksia ja huvimajoja oli pitkin aluetta, aina Putinin käyttöön tarkoitettuun vierasmajaan asti.

Putin ei ole vähään aikaan käynyt nimikko-majassaan

Valtavia kukkaistutuksia pitkin meren rantaan. Rannasta löytyi myös yksityinen ravintolalaiva.

Kilometrin verran merenrantaa

Käytävät olivat lämmitettäviä, etteivät ne olleet kylmän aikaan liukkaita. Alue ja rakennukset istutuksineen olivat esittely kunnossa. Vapaaehtoisjoukko hoiti siis hommansa.

Tulimme palatsin ulko-ovelle odottelemaan Petjaa. Aikamme odoteltuaamme oven avasikin nuorehko nainen. Kuulemma uusi apulainen. Hän laski meidät sisään ja kertoi liikkumisohjeet. On turha yrittää tarkkaan kuvailla, mitä kaikkea päärakennus ja siihen liittyvä rakennuskompleksi sisällään pitää. Mikäli oikein käsitin, siihen kuului tavallaan kolme osaa, jotka olivat toisistaan erillään mutta tunnelein yhdistetty toisiinsa. Oli yksityispuoli, työtilat ja vapaa-ajan tilat liikunta ja kuntosaleineen.

Viimeksi mainittuun kuului kaikki, mitä kuvitella voi. Oli palloiluhallit, voimailu ja kuntoilutilat laitteineen, kylpylä, missä oli mahdollisuus saada kaikki mahdolliset hoidot, mitä kuvitella voi aina kunto-ohjaajien hoitajien ja lääkäreiden palveluja myöten. Näiden edellä mainittujen tilojen olemassaolo ihmetytti, sillä Janukovits itse ei tietävästi ollut kovin innokas kuntoilija. Mutta asiaa selittää se, että näitä käytettiin myös vallan välineinä. Oli klubikortteja ja tietty nokkimisjärjestys. Parhaissa kirjoissa

olevat saivat vapaan käyttöoikeuden kaikkiin tiloihin ja laitteisiin, ja siitä sitten vähäisempiin oikeuksiin. Epäilemättä oikeuksia myös karsittiin ja lisättiin. Kortit olivat aikanaan ylpeilyn aihe sisäpiirille, jota runsain joukoin oli asettunut asumaan palatsin lähistöllä. Nykyään kortteja ei kuulemma liiemmästi esitellä.

Sisäpiirin kokouspöydällä tilannetta valvoi krokotiili

Työtiloissa ei sinällään ollut mitään ihmeellistä. Kenties tilat poikkesivat omaleimaisuudeltaan siitä mitä nyt kuvittelee yleensä maiden hallitusten ja korkeiden viranhaltijoiden työtilojen olevan, mutta ei sen ihmeempää.

Mutta sitten Presidentin yksityispuoli. Se vasta oli nähtävyys! Monia kerroksia, joiden väliä voi kulkea hissillä. Sisäpuutarha, yksityiskirkko, teatteri. Presidentin puoli ja tyttöystävän puoli. Presidentin vaimo kuulemma asui palatsialueen ulkopuolella.

Janukovitsin työpöytä. Tässä sitä hallitsee yks Ruuskasista

Tilaa valtavasti, lukuisia huoneita, joiden lukumäärästä ei saanut mitään tolkkua. Näki, että kaikkeen oli käytetty rahaa. Upeita huonekaluja, hienoja puuleikkauksia lattiassa ja rakennelmissa. Tauluja, koriste-esineitä, mattoja eri materiaaleista aina krokotiilin nahasta valmistettuun asti. Valaisimet ovat luku sinänsä,

niitä on paljon ja varmasti kalliita. Kalleimman kristallikruunun hinnan sanotaan olevan 39 miljoonaa euroa.

Hinta vain 39 miljoonaa. Sopisi meillekin tuumivat Milja ja Jarmo

Samaan aikaan ryhmämme kanssa tiloja kiersi ukrainalaisryhmä. Kun he kiertelivät paikkoja ja katselivat mitä ne sisällänsä pitävät, heidän ilmeensä oli näkemisen arvoinen. Oppaamme kertoi ryhmän jäsenten todenneen, että kyllä he jotain merkillistä tiesivät odottaa, mutta ei kuitenkaan mitään tällaista.

Minulle kävi vierailun aikana lottovoitto. Tai niin ainakin oppaamme sanoi. Nimittäin jossain kohdin kierrosta opas hihkaisi, että Petja ja osoitti ikkunaa. Katsoin sormen suuntaan ja näin lasin takana hahmon. Arvasin, että kyseessä on salaperäinen Petjamme. Näytin kameraani hahmolle, osoittaakseni että haluaisin kuvata hänet. Hetkeen ei tapahtunut mitään, sitten hahmo kuin empien lähti liikkeelle ja yllättäen siirtyi oviaukkoon. Luulin näkeväni henkilön, jossa on jotain suurta ja karismaattista.

Oviaukkoon ilmestyi kuitenkin pienen puoleinen, ujon oloinen hintelä mies, joka oli kääriytynyt lippuun. Lippu oli ilmeisesti Ukrainan oikean sektorin punamusta lippu. Ei mitenkään kansanviltsijän oloinen. En jäänyt ihmettelemään enkä tähtäilemään,

vaan otin nopeasti kuvan. Onneksi, sillä mies hävisi samalla takaisin sisälle. Opas sanoi tätä lottovoitoksi, sillä hän ei sanomansa mukaan ollut aikaisemmilla käynneillä nähnyt, että Petja olisi erityisesti asettautunut kuvattavaksi. Opas myös totesi, että Petja ei esiinny

näkyvillä muutoin kuin nyt nähdyn kaltaisella tavalla, lippuun kääriytyneenä.

Poistuimme kohti Kiovaa sekavissa tunnelmissa. Paikka oli nähtävyyks. Yhden nopean käynnin jälkeen sitä on mahdoton selkeästi kuvailla. Se täytyy itse nähdä. Selvää kuitenkin on, että melkoinen määrä miestyövuosia on tarvittu, että sen 3 päivää auki neljän vuoden aikana mitä Janukovitsin valtakausi kesti kaikki nähty on aikaiseksi saatu. Ja kaikki on valtion varoin yksityisomaisuudeksi hankittu. Uskaltaisinpa sanoa, että melkoinen esimerkki röyhkeästä ahneudesta.

Paikasta piti tulla Ukrainan Versailles

Se kuitenkin on todettava, että Mezhyhiryan palatsi on vaikuttavan näköinen mestarinäyte hirsirakentamisesta. Luulenpa, että palatsin rakentaja olisi toivonut, että tilaajan intressit olisivat olleet toiset. Minkälaisen referenssin palatsin rakentanut suomalainen yritys olisi Mezhyhiryanista silloin saanutkaan. Nyt ei voi kuin olla pahoillaan yrityksen puolesta, sillä nyt rakennusta lienee arveluttavaa mainoksena käyttä.

Näkemiin Ukraina

Neljäs aamu olikin sitten hyvästijättöjen aika Ukrainalle. Poistuimme sitä samaa tietä pitkin lentokentälle, mitä pitkin poistui Viktor Janykovitskin aikanaan. Meidän lähtöemme ei ollut millään lailla dramaattinen, kuskikin ajoi nyt aivan kuin autokoulussa. Toisin kuin Janykovitsin poistuminen joku vuosi aiemmin. Kaiken muun tapahtumaan liittyvän lisäksi dramatiikkaa siihen poistumiseen tuo se, kun jonkin arvion mukaan sen sanotaan olleen alkusysäys Ukrainan ja Venäjän tämän hetkiseltilanteelle.

Niin tai näin, mutta muistiinpanoja kaivellessa ajatus palaa matkaan ja niihin ajatuksiin mitä matkan aikana nähty ja koettu minussa herätti. Matka oli hintansa väärti. Se kannatti tehdä. Sitä silloin ajatteli, että toivottavasti Venäjä ja Ukraina saavat välinsä rauhanomaisesti normalisoitua. Ja, että toivottavasti asiantuntijamme ja päättäjämme atomivoiman tai mahdollisten nyt tuntemattomien voimanlähteiden käyttöönotossa ovat niin viisaita, ettei Tsernobylin tapaisia tapahtumia pääse koskaan sattumaan. Ja ennen kaikkea, että jos kaikesta huolimatta jotain sattuu päättäjämme eivät vaaranna viattomia ihmisiä kuten Tsernobylistä päättäjät viivyttyllään tekivät.

Kun nyt, noin puolitoista vuotta matkan jälkeen selailen aiemmin kirjoitettua ja viimeistelen juttua Ondruskaa varten, mietin mitä on nyt toisin kuin matkan aikana. Mielestäni eipä juuri mikään. Ukrainan ja Venäjän konflikti jatkuu. Petja ja vapaaehtoiset hallitsevat Mezhehiryania. Turvavyöhyke ympäröi edelleen Tsernobyliä. Utta tietoa ei ole myöskään saatu siihen miksi Moskova teki niin kuin teki. Ainoa minkä muuttumattomuudesta en ole varma on se, tarvitseeko enää älyttömän säännön takia kyykistellä kuvatessa reaktorin kupua.

Olen matkan jälkeen eri lähteistä lueskellut reaktorin räjähdysten syihin, tutka-aseman mysteeriiin, suoja-alueen salaisuuksiin ja kaikkineen tapahtuman salailuun liittyviä arvioita ja salaliittoteorioita. En lähde arvioimaan mikä näistä on totta ja mikä tarua, mutta sellainen kuva jää, että varsinkin kun huomioidaan Neuvostoliiton romahtamisen seurauksena muuttunut maailma, lopullista totuutta tähän asiakokonaisuuteen ei saada tietää koskaan.

Kuvat ja teksti:

Seppo Ruuskanen

Pauli Ruuskasen ja Anna Ylösen sukuhaara

Sukuseuran hallituksen yhteystiedot

Puheenjohtaja, sukututkija

Markku Ruuskanen

Valmukatu 18 A 1, 04420 Järvenpää
Email: [markkuj.ruuskanen\(at\)kolumbus.fi](mailto:markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi)
p. 050 5729534

Varapuheenjohtaja

Outi Rytönen

Kirkkosaarentie 313, 72400 Pielavesi
Email: [outirytonen\(at\)suomi24.fi](mailto:outirytonen(at)suomi24.fi)
p. 040 8455363

Sihteeri

Marjatta Vesterinen

Hatsalankatu 27-29 E 67, 70110 Kuopio
Email: [vesterinen.marjatta\(at\)gmail.com](mailto:vesterinen.marjatta(at)gmail.com)
p. 040 5652423

Jäsenasiat, osoitteenmuutokset

Veli-Pekka Ruuskanen
Korppaanmäentie 16 B 17, 00300 Helsinki
Email: [vp.ruuskanen\(at\)outlook.com](mailto:vp.ruuskanen(at)outlook.com)
p. 050 3111 377

Kotisivujen ja facebook-sivujen ylläpito

Juha-Pekka Ruuskanen
Punatulkunkuja 16 b, 03100 Nummela
Email: [juha-pekka.ruuskanen\(at\)hotmail.fi](mailto:juha-pekka.ruuskanen(at)hotmail.fi)
p. 040 7564559

Seppo Ruuskanen,

Hoilonkatu 6, 18150 Heinola
Email: [sepe.ruuskanen\(at\)gmail.com](mailto:sepe.ruuskanen(at)gmail.com)
p. 0400 770323

Jari Ruuska

Hiekkaharjuntie 11 A 3, 01300 Vantaa
Email: [jari.ruuska\(at\)ku-pelastus.fi](mailto:jari.ruuska(at)ku-pelastus.fi)
p. 044 5012964

Annukka Ruuskanen

Valhallankatu 6 A 2, 00250 Helsinki
Email: [annukka.ruuskanen\(at\)tnl.fi](mailto:annukka.ruuskanen(at)tnl.fi)
p. 050-5403802

Arja Suuronen

Uistintie 2 B 9, 90550 Oulu
Email: [suuron\(at\)gmail.com](mailto:suuron(at)gmail.com)
040 7753288